

BESLUT
2017-10-19

Dnr: 511-7004-2016

Enligt sändlista

Michael Andersson
Direkt: 010-224 87 51
michael.andersson@lansstyrelsen.se

Beslut om bildande av naturreservatet Kilaskogen i Lekebergs kommun samt beslut om föreskrifter m.m.

Bilagor:

1. Skötselplan
2. Hur man överklagar

BESLUT

Bildande av naturreservat

Med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) förklarar Länsstyrelsen ett område av fastigheterna Sörhult 1:47, Sörhult s:3 och Ljungstorp 1:40, samt ett outrett vattenområde i Sörgryten i Lekebergs kommun som naturreservat. Reservatet har den avgränsning som framgår av kartan i detta beslut och som slutligen märks ut i fält.

Naturreservatets namn ska vara Kilaskogen.

Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer, samt att tillgodose behovet av områden för friluftslivet.

Områdets naturskogar, våtmarker, vattendrag och andra ingående naturtyper samt områdets orörda karaktär och dess biologiska mångfald ska bevaras och utvecklas. Inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald och naturmiljöer tillgodoses även behovet av områden för friluftslivet.

Syftet ska tillgodoses genom att skogar, våtmarker, vattendrag och övriga naturtyper med dess flora och fauna utvecklas fritt genom intern dynamik och andra naturliga processer.

Åtgärder kan komma att vidtas för att eliminera förekomsten av exotiska träd och buskar och invasiva växt- eller djurarter.

Lämpliga åtgärder kan vidtas för att underlätta allmänhetens friluftsliv.

BESLUT
2017-10-19

Dnr: 511-7004-2016

Föreskrifter för naturreservatet

För att tillgodose syftet med naturreservatet beslutar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap 5, 6 och 30 §§ miljöbalken samt 22 § första stycket förordningen (1998: 1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m., att nedan angivna föreskrifter ska gälla för naturreservatet.

A. Föreskrifter enligt 7 kap 5§ andra stycket miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden

Det är förbudet att:

1. utföra något slag av skogsavverkning eller skogsvårdsåtgärd, fälla enstaka träd eller buskar, samt att samla ihop, föra bort eller upparbeta döda stående eller liggande träd och buskar eller delar av träd och buskar,
2. så eller plantera träd och buskar,
3. borra, gräva, spränga, schakta, markbereda, utföra annan mekanisk markbearbetning eller bedriva täkt av något slag, utfylla, tippa, eller anordna upplag,
4. dika, rensa dike, kulvertera dike, dämma eller utföra annan åtgärd som påverkar områdets naturgivna hydrologiska förhållanden,
5. anlägga väg, stig, led, uppställningsplats för fordon, båtar eller andra farkoster eller liknande,
6. framföra motordrivet fordon,
7. uppföra byggnad eller annan anläggning,
8. utöka befintlig byggnad eller anläggning,
9. dra fram mark- eller luftledning, eller gräva ned befintlig luftledning,
10. kalka mark, använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel eller gödselmedel,
11. inplantera för området främmande växt- eller djurart, eller individ från ortsfrämmande population,
12. uppföra nya jakttorn eller anordningar vid jaktpass, röja siktgator för jakt eller stödutfodra vilt,
13. utan länsstyrelsens tillstånd kalka vatten.

B. Föreskrifter enligt 7 kap 6 § miljöbalken om vad ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet förpliktas tåla.

Ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheten förpliktas tåla följande intrång i området för att tillgodose syftet med naturreservatet:

1. Utmärkning och underhåll av naturreservatets gränser enligt Naturvårdsverkets anvisningar.
2. Uppsättning och underhåll av informationstavlor vid platser som markeras på kartan i detta beslut.

BESLUT
2017-10-19

Dnr: 511-7004-2016

3. Avverkning eller på annat sätt borttagande av exotiska träd och buskar såsom contortatall, lärkträd, ädelgran m.m. samt eliminering av invasiva växt- och djurarter som t.ex. blomsterlupin.
4. Undersökning och dokumentation av djur-, växt- och svamparter samt mark- och vattenförhållanden.

C. Föreskrifter enligt 7 kap 30 § miljöbalken och 22 § förordningen (1998: 1252) om områdesskydd enligt miljöbalken mm om rätten att färdas och vistas och om ordningen i övrigt i naturreservatet

Det är förbjudet att

1. borra, hacka, spränga, gräva, rista, måla eller på annat sätt skada berg, jordytan, sten eller block, eller att flytta eller bortföra sten eller block,
2. fälla, bortföra eller på annat sätt skada levande eller döda, stående eller omkullfallna träd och buskar,
3. elda annat än på anvisad plats och då endast med medhavd eller av reservatsförvaltaren tillhandahållen ved,
4. skada vegetationen i övrigt t ex genom att gräva upp växter såsom ris, gräs, örter, mossor eller lavar,
5. framföra motordrivet fordon,
6. cykla eller rida,
7. störa djurlivet på annat sätt än vad som normalt förekommer vid bedrivande av jakt,
8. utan länsstyrelsens tillstånd samla in växter, djur, lavar eller svampar,
9. utan Länsstyrelsens tillstånd sätta upp permanent tavla, skylt, affisch, eller därmed jämförlig anordning eller att snitsla spår,
10. utan Länsstyrelsens tillstånd använda området för organiserad tävling eller övning, lägerverksamhet eller liknande,
11. utan Länsstyrelsens tillstånd utföra vetenskapliga undersökningar eller bedriva miljöövervakning som innebär markering, insamling, fångst eller annan påverkan på naturmiljön.

Ordningsföreskrifterna enligt 7 kap 30 § miljöbalken träder i kraft den 19 oktober 2017.

Enligt 7 kap 30 § miljöbalken gäller ordningsföreskrifterna omedelbart även om de överklagas.

Undantag från föreskrifterna enligt 7 kap 5 och 30 §§ miljöbalken

Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för:

- a) förvaltaren av naturreservatet, eller den förvaltaren utser, att utföra de åtgärder som krävs för att tillgodose syftet med naturreservatet och som framgår ovan av föreskrifterna enligt 7 kap 6 § miljöbalken,
- b) förvaltaren av naturreservatet, eller den förvaltaren utser, att i uppföljningssyfte utföra inventeringsverksamhet, nödvändig insamling av bestämningsmaterial, eller annan dokumentation av växt- och djurliv, luft-, mark- och vattenförhållanden inom naturreservatet,
- c) innehavare av särskild rätt till jakt inom reservatet att transportera ut fälld älg, hjort, björn eller vildsvin med fordon som inte ger långsiktigt bestående skador på mark eller vegetation, t ex bandgående älgdragare,
- d) framförande av motordrivet fordon av tjänstemän i sjukvårds-, polis- eller räddningsärenden (insatsen ska omgående anmälas till länsstyrelsen),
- e) bär-, matsvamp- och blomplockning för eget behov, dock ej fridlysta eller rödlistade arter,
- f) förvaltaren, eller den förvaltaren utser, att av fornvårdsskäl flytta på fallna trädstammar som ligger på fornlämningen som omfattar en dammvall och en slaggförekomst på fastigheten Sörhult s:3.

Fastställande av skötselplan

I enlighet med 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken mm beslutar Länsstyrelsen att fastställa den skötselplan för naturreservatet som framgår av bilaga 1.

SKÄLEN FÖR BESLUTET

Kilaskogen ligger i utkanten av den småkuperade, sjörika och grovblockiga delen av södra Kilsbergen som brukar gå under namnet Fasaskogen. Namnet anses komma av den omvittnat svårframkomliga terrängen. Naturreservatet Kilaskogen med en landareal på 43 hektar är helt väglöst. Genom reservatet rinner två vattendrag. Det västra vattendraget, Ryssabäcken, kommer från sydväst in i reservatet och mynnar ut i sjön Södra Gräsgässlingen. Det östra vattendraget, Grytälven (eller Grytbäcken), avvattnar Sörgryten och rinner ut ur reservatet i dess nordöstra hörn. I bäckarna lever öring. Bäckmiljöerna har bedömts vara av hög naturvärdesklass. Reservatets hydrologi, sjöar,

vattendrag och våtmarker har ursprunglig karaktär och är opåverkade av modernt skogsbruk och markavvattnings.

Större delen av skogen i reservatet är naturskogsartad. Den starkt kuperade terrängen, rikedomerna på stora stenblock och blockansamlingar samt frånvaron av större skogliga ingrepp i senare tid har resulterat i en variation av skogstyper i åldrar mellan 80 och 200 år. Skogen domineras av barrträd, i svackor och sluttningar står grandominerad barrblandskog med ett litet inslag av asp och björk. Barrblandskogen har en medelålder på 120 år. Längs vattendrag, sjöstränder och kärr finns rikligt av björk.

Tillgången på död ved i olika former är stor på grund av skogsbeståndens höga ålder och som en följd av tidigare oupparbetade stormfällningar. Även översvämningar bidrar till att träd dör, bl.a. genom bäverns verksamhet. Svamp- och insektsangrepp har skapat död ved och luckiga bestånd på krönen av moränryggar och bergknallar. Det finns både döende träd och stående och liggande död ved. Inslaget av död ved är mestadels tillkommet under de senaste 30-40 åren. Enstaka riktigt gamla lågor finns dock här och var, framför allt av tall, vilket visar på lång kontinuitet av död ved. En tallstubbe med brandspår finns i reservatets östra del.

Terrängsvackor och partier med välslutna skiktade granbestånd bidrar till en stabil och hög luftfuktighet. Typiskt för naturreservatet Kilaskogen och andra delar av Fasaskogen är därför den rika florans av mossor och lavar på träd, lågor, block och klippor. Ett stort antal signalarter och rödlistade arter är påträffade i reservatet, som exempel kan nämnas: garnlav, nästlav, korallblylav, koralllav, skuggblåslav, grynnig blåslav, brunpudrad nållav, gulnål, liten spiklav, kortskaftad, ärgspik, vedskivlav, skriftlav, gammalgranslav, kattfotslav, glansfläck, rostfläck, vitmossav, vedtrappmossa, långfliksmossa, kantvitmossa, vågig sidenmossa, krushättemossa, vedticka, granticka, ullticka, tallticka, stjärntagging, orkidéen knärot och skalbaggen bronsbjon. Bland fåglarna kan nämnas den rödlistade tretåiga hackspetten.

Kilaskogen ligger i vädetrakten Kilsbergens barr- och blandskogar enligt Länsstyrelsens regionala strategi för formellt skydd av skog och inom ett kluster av andra skogsreservat i Fasaskogen.

De ovan beskrivna naturvärdena knutna till områdets livsmiljöer, naturliga dynamik samt mängden signalarter och rödlistade arter har begränsade möjligheter att finnas kvar under påverkan av skogsbruk. Den närmast förväntade skogsbruksåtgärden är för större delen av området slutavverkning.

Det är av stor betydelse för bevarandet av reservatets naturtyper, biologiska mångfald och orörda karaktär att hydrologi, sjöar, vattendrag och våtmarker förblir opåverkade. Den artrika kryptogamfloran är beroende av att lokalklimatet förblir opåverkat.

BESLUT
2017-10-19

Dnr: 511-7004-2016

LÄNSSTYRELSENS BEDÖMNING

De särskilda naturvärden som framkommit om reservatsområdet kräver ett omfattande och långsiktigt skydd för att bevaras och utvecklas. Detta skyddsbehov kan endast tillgodoses genom bildande av naturreservat.

Skyddet av områdets orörda karaktär, biologiska mångfald, naturtyper, hydrologi och den höga luftfuktigheten motiverar förbud mot åtgärder som kan medföra negativ påverkan, t.ex. skogsbruk och markavvattning.

Förutsättningarna för att bevara områdets biologiska mångfald och livsmiljöer bedöms som goda om förvaltningsinriktningen i detta beslut följs och skötselmålen uppfylls i enlighet med den för reservatet fastställda skötselplanen.

Beslutet följer Naturvårdsverkets riktlinjer för prioritering av naturreservatsskydd och är i överensstämmelse med Sveriges internationella åtaganden om skydd av den biologiska mångfalden samt de av riksdagen antagna miljö kvalitetsmålen. Skyddet av Kilaskogen bidrar till arealmålet för miljömålet Levande skogar samt till miljömålet Ett rikt växt- och djurliv.

Beslutet strider inte mot kommunal översiktsplan eller detaljplan och är därmed förenligt med 7 kap. 8 § miljöbalken.

Beslutet är förenligt med hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kapitlet miljöbalken.

Beslutet är inte i konflikt med koncessioner eller undersökningstillstånd för gruvnäringen enligt den information Länsstyrelsen fått av Bergsstaten.

Vid en avvägning, enligt 7 kap 25 § miljöbalken, mellan allmänna och enskilda intressen bedömer Länsstyrelsen att den inskränkning i enskild rätt att använda mark och vatten som beslutet om naturreservat innebär inte går längre än vad som krävs för att syftet med naturreservatet ska tillgodoses.

I enlighet med vad som sägs i 4 och 5 §§ *förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning*, bedömer Länsstyrelsen att de föreslagna ordningsföreskrifterna enligt 7 kap 30 § miljöbalken innebär så begränsade kostnadsmässiga och andra konsekvenser att det saknas skäl för en konsekvensutredning av regelgivningen.

BESLUT
2017-10-19

Dnr: 511-7004-2016

REDOGÖRELSE FÖR ÄRENDET

Kilaskogens höga naturvärden uppmärksammades av Skogsstyrelsen först 2010, sedan avverkningsanmälningar inkommit för delar av området. Sedan tidigare var det känt att skogen på Sveaskogs markinnehav norr om reservatsområdet hyste höga naturvärden. Dessa utgjorde redan då en frivillig avsättning inom skogsbolaget. Skogsstyrelsen avgränsade delar av området som nyckelbiotop och lämnade förslag till länsstyrelsen om att området borde skyddas som naturreservat. Länsstyrelsen inventerade området och kom till samma slutsats. Naturvårdsverket tillstyrkte och garanterade finansiering för ersättning till markägarna sommaren 2011. Förhandlingar med markägarna om markåtkomst för reservatsbildningen inleddes 2011 och det sista intrångsavtalet slöts 2015. Samråd med Lekebergs kommun genomfördes samtidigt. Länsstyrelsen arbetade därefter fram ett slutligt förslag till beslut med föreskrifter och skötselplan för naturreservatet. Detta förslag sändes på remiss under sommaren 2017. Sakägare och övriga remissinstanser bereddes därmed möjlighet att yttra sig. Inga synpunkter inkom.

UPPGIFTER OM NATURRESERVATET

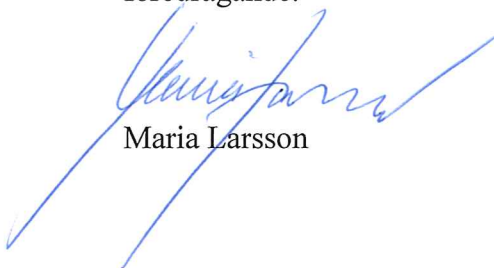
Namn:	Kilaskogen
NVR-id:	2047339
Kommun:	Lekeberg
Lägesbeskrivning:	9 km öster om Degerfors
IUCN-kategori:	1A (strikt naturreservat)
Fastigheter:	Sörhult s:3, del av Sörhult 1:47, del av Ljungstorp 1:40 och ett outrett vattenområde i sjön Sörgryten
Markägare:	Enskilda
Rättigheter:	Jakt, fiske, rätt till väg och kolbotten
Areal:	Totalt 43 ha, (prod. skog ca 36 ha, skogliga imp. ca 1 ha, våtmark 0,5 ha, vatten 6,0 ha)
Förvaltare av reservatet:	Länsstyrelsen i Örebro län

BESLUT
2017-10-19

Dnr: 511-7004-2016

Detta beslut kan överklagas. (Se bilaga 2.)

Beslut i detta ärende har fattats av landshövding Maria Larsson. Vid den slutliga handläggningen av ärendet har deltagit länsjurist Katarina Nyberg, naturvårdsbiolog Hans Ljungkvist, samt handläggare Michael Andersson, föredragande.

Maria Larsson

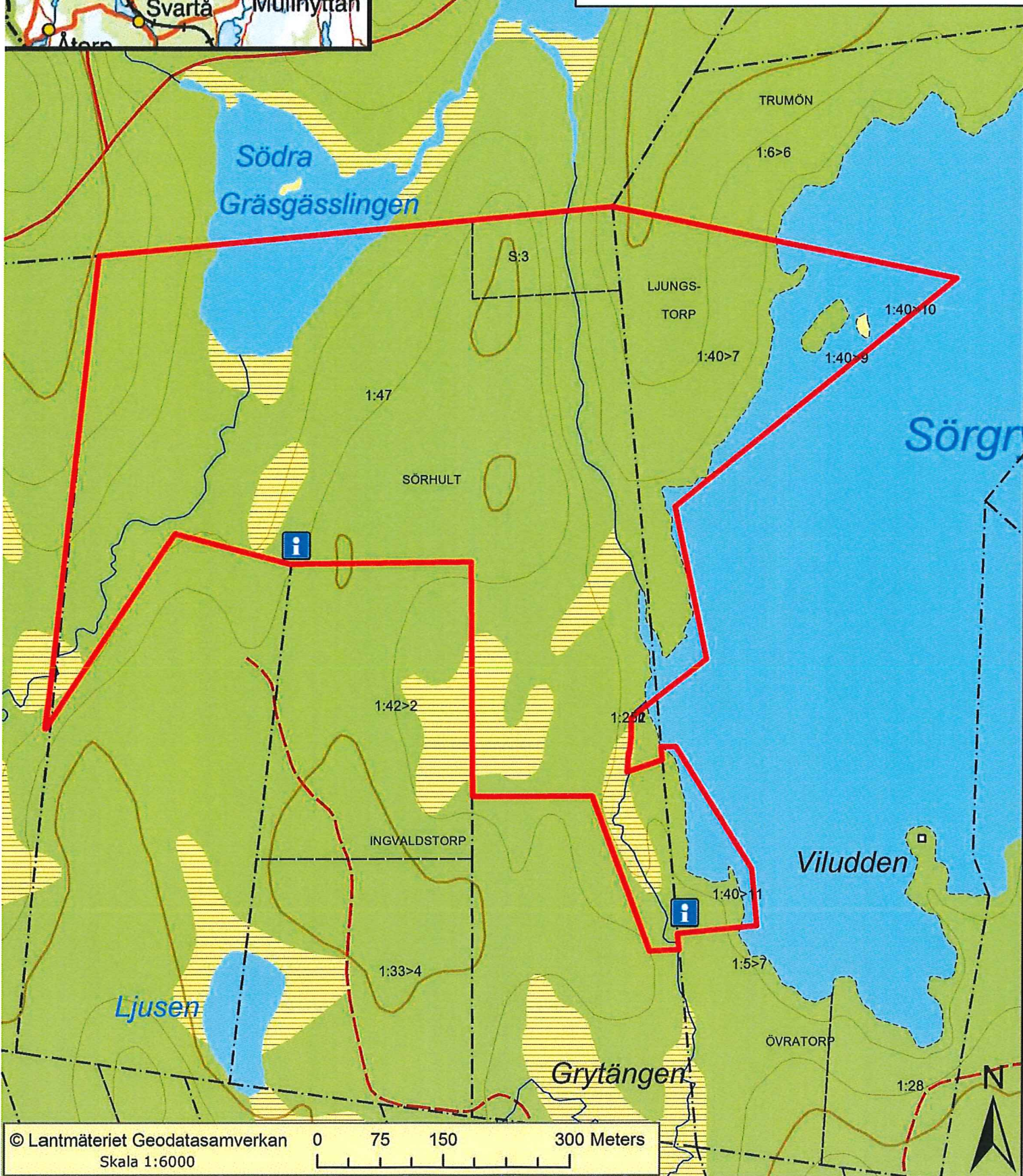

Michael Andersson

Beslutskarta för naturreservatet
Kilaskogen,
Lekebergs kommun
Beslutsdatum 2017-10-19
Dnr: 511-7004-2016

- Naturreservat enligt detta beslut
- Informationstavla enligt föreskrift B.2

Länsstyrelsen
Örebro län

Michael Andersson
010-224 87 51
michael.andersson@lansstyrelsen.se

1(7)

SKÖTSELPLAN
2017-10-19

Dnr 511-7004-2016

Skötselplan för Kilaskogens naturreservat i Lekebergs kommun

Blåbärslundmätare och skägglav på gran i Kilaskogens naturreservat. Foto: Kjell Store.

Skötselplanen utgör bilaga 1 till reservatsbeslutet.

Naturförhållanden

Kilaskogen ligger i utkanten av den småkuperade, sjörika och grovblockiga delen av södra Kilsbergen som brukar gå under namnet Fasaskogen. Namnet anses komma av den omvittnat svårtillgängliga terrängen. Naturreservatet Kilaskogen med en landareal på 43 hektar är helt väglöst. Genom reservatet rinner två vattendrag. Det västra vattendraget, Ryssabäcken, kommer från sydväst in i reservatet och mynnar ut i sjön Södra Gräsgässlingen. Det östra vattendraget, Grytälven (eller Grytbäcken), avvattnar Sörgryten och rinner ut ur reservatet i dess nordöstra hörn.

Större delen av skogen i reservatet är naturskogsartad. Den starkt kuperade terrängen, rikedomerna på stora stenblock och blockansamlingar samt frånvaron av större skogliga ingrepp i senare tid har resulterat i en variation av skogstyper i åldrar mellan 80 och 200 år. Skogen domineras av barrträd, i svackor och sluttningar står grandominerad barrblandskog med ett litet inslag av asp och björk. Barrblandskogen har en medelålder på 120 år. Längs vattendrag, sjöstränder och kärr finns rikligt av björk.

Terrängsvackor och partier med välslutna skiktade granbestånd skapar en stabilt hög luftfuktighet. Typiskt för naturreservatet Kilaskogen och andra delar av Fasaskogen är därför den rika floran av mossor och lavar på träd, lågor, block och klippor. Tillgången på död ved i olika former är ofta stor på grund av skogsbeståndens höga ålder och som en följd av tidigare ej upparbetade stormfällningar. Även översvämningar bidrar till att träd dör. Svamp- och insektsangrepp har skapat död ved och luckiga bestånd på krönen av moränryggar och bergknallar. Det finns både döende träd och stående och liggande död ved. Inslaget av död ved är mestadels tillkommet under de senaste 30-40 åren. Enstaka riktigt gamla lågor finns dock här och var, framför allt av tall, vilket garanterar lågakontinuiteten. En tallstubbe med brandspår finns i reservatets östra del.

I reservatet finns gott om spår efter tretåig hackspett i form av drickringar på träd. Bäver och bäverhyddor finns i Södra Gräsgässlingen och i vattendragen. I bäckarna lever öring. Bäckmiljöerna har bedömts vara av hög naturvärdesklass (Löfgren & Andersson 1998). På tallar växer talticka och på döda stammar av barrträd växer granticka, ullticka, vedticka och stjärntagging. I reservatets västra delar finns lokalt granar som är mycket hänglavsrika. Bland dessa är skägglavar dominerande, men här växer även t ex garnlav och nästlav. Bland andra noterade specialiserade och krävande arter som tyder på höga naturvärden kan nämnas kattfotslav, gammelgranslav, korallav, vitmosslav och skuggblåslav, orkidéen knärot och skalbaggen bronshjon.

Utvecklingsmark och arronderingsmark

I reservatets västra delar finns ett större cirka 30-årigt björkdominerat skogsbestånd i blockig terräng, vilket tagits med i reservatet som utvecklingsmark. Røjningar har där främjat lövträden. Strax öster om sjön Södra

Källor

1. Artportalen, www.artportalen.se, 2016-11-22
2. Häradskartan, 1860-talet
3. Generalstabsbladet, 1920-talet
3. Ekonomiska kartan, 1950-talet
4. Skogsstyrelsens nyckelbiotopsinventering, 2010
6. Löfgren, L & Andersson, M. 1998. Kilsbergen – naturinventering för landskapsplanering. Örebro kommun & Hopajola.
7. Länsstyrelsens naturvärdesbedömning, Vicnatur, 2011
8. Länsstyrelsen, Anders Kritz – epost med information om kända kulturlämningar inom reservatsområdet, 2016-11-22
9. Valter Lindahl, muntligen, telefonsamtal 2016-11-22

SKÖTSELPLAN
2017-10-19

Dnr 511-7004-2016

- Förhandling med berörda ägare om nyttjanderättsavtal för parkering och markerad stig fram till reservatet.
- Om avtal kan slutas enligt ovan anordnas parkering och markerad stig fram till reservatsgränsen.

Förvaltning

Reservatsförvaltare är Länsstyrelsen i Örebro län.

Reservatsgränsmarkeringar

Reservatets gränsmarkeringar ska iordningställas och underhållas i enlighet med Naturvårdsverkets anvisningar.

Uppföljning**Uppföljning av bevarandemål**

Uppföljningen av bevarandemål och syfte kommer att ske inom länens obligatoriska uppföljning – Block A – och beskrivs i Översiktlig plan för uppföljning av skyddade områden i Örebro län.

Uppföljning av skötselåtgärder

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av genomförda skötselåtgärder sker. Ytor där åtgärder har genomförts ska följas upp separat så att åtgärdernas effekter kan mätas.

Uppföljning av friluftsliv

Uppföljningen av friluftsliv kommer att ske enligt Översiktlig plan för uppföljning av skyddade områden i Örebro län. Planen är i dagsläget inte färdigställd.